



## Notitie

### Aan

De leden van het Algemeen Bestuur

### Kopie aan

C.T. Hoogenbosch, B. Reuvers, S. de Haas

### Onderwerp

Notitie 'Voortgang calamiteitenberging de Ronde Hoep'

### Datum

29 oktober 2015

### Contactpersoon

B. van Eck

### Doorkiesnummer

020 608 56 51

### E-mail

bart.van.eck@waternet.nl

## Voortgang calamiteitenberging de Ronde Hoep

### Samenvatting

In 2010 heeft de provincie Noord-Holland de Ronde Hoep definitief aangewezen als calamiteitenpolder, voor het bergen van overtollig water bij een dreigende hoogwatercrisis. AGV is verantwoordelijk voor het inrichtingsplan. In de afgelopen jaren heeft AGV, samen met provincie, gemeente en gebiedspartners, veel gedaan om het proces op de rails te krijgen. Voor de voortgang is het nodig een aantal knelpunten en vragen op te lossen, op het vlak van uitgangspunten voor inzet en inrichting, draagvlak, juridische vraagstukken en schaderegelingen.

### Inhoud

1	Doel notitie .....	1
2	Aanleiding en doel calamiteitenberging de Ronde Hoep .....	2
3	Aanpak .....	3
4	Stand van zaken uitvoering .....	3
4.1	Stand van zaken gebiedsproces .....	3
4.2	Stand van zaken schaderegelingen .....	4
4.3	Stand van zaken technische uitwerking .....	5
5	Op te lossen knelpunten in het vervolgtraject .....	6
6	Planning besluitvorming AGV .....	7

### 1 Doel notitie

Aanleiding voor deze notitie is de aanvraag van een voorbereidingskrediet 'calamiteitenberging Ronde Hoep'. Deze notitie beschrijft de voorgeschiedenis en de huidige stand van zaken van het project. Het krediet is nodig om noodzakelijke vervolgstappen te kunnen zetten.

Korte Ouderkerkerdijk 7  
Amsterdam  
Postbus 94370  
1090 GJ Amsterdam  
T 0900 93 94 (20 cent per gesprek,  
plus uw gebruikelijke belkosten)  
F 020 608 39 00  
KvK 41216593

[www.agv.nl](http://www.agv.nl)

## Notitie

### 2 Aanleiding en doel calamiteitenberging de Ronde Hoep

Datum

29 oktober 2015

In 1993 en 1995 zijn er in Nederland extreme hoogwatersituaties opgetreden. Dit heeft veel in beweging gezet in het denken over veiligheid tegen overstroming. Het landelijke en regionale beleid volgt twee lijnen:

1. Het voldoen van gebieden aan normen ten aanzien van de kans op overstroming, vastgelegd in het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW-normen): een overstromingskans van eens in de 100 jaar of langer is daarbij het uitgangspunt;
2. Het zoeken naar retentiegebieden en calamiteitenbergingen voor (uitsluitend) inzet tijdens extreme weercondities.

De provincie Noord-Holland is in samenwerking met de waterschappen op zoek gegaan naar de invulling van een robuust watersysteem. Dit heeft in 2002 geresulteerd in de provinciale notitie 'Evenwichtig omgaan met water'. Hierin heeft de provincie diverse calamiteitenbergingen opgenomen. Deze notitie vormt de basis onder het provinciale Waterplan van Noord-Holland. Ook heeft de provincie een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd: 'Pilot de Ronde Hoep'. Na afronding van deze pilot bleek de Ronde Hoep de meest voor de hand liggende locatie te zijn voor de realisatie van een calamiteitenberging. Na afronding van de pilot is de provincie gestart met de voorbereidingen van een bestuursakkoord over het realiseren van de calamiteitenberging.

De provincie is bestuurlijk verantwoordelijk voor het aanwijzen van de Ronde Hoep als calamiteitenberging in de Structuurvisie. De gemeente Ouder-Amstel is verantwoordelijk voor het verankeren van de calamiteitenberging volgens de Wet ruimtelijke ordening in het bestemmingsplan en AGV is verantwoordelijk voor de uiteindelijke inrichting van de polder via het projectplan (inrichtingsplan).

Vanaf 2005 heeft de volgende bestuurlijke besluitvorming plaatsgevonden;

- **2009**: Vaststelling AGV schaderegeling Ronde Hoep (AB 09-051).
- **2009**: Bestuursovereenkomst tussen provincie Noord-Holland, AGV en gemeente Ouder-Amstel om de aanwijzing en inrichting van de Ronde Hoep als calamiteitenpolder mogelijk te maken.
- **2010**: Definitieve aanwijzing van polder de Ronde Hoep als calamiteitenpolder door de provincie Noord-Holland, vastgelegd in de Structuurvisie Noord-Holland 2040.
- **2010 – heden**: geen verdere besluitvorming.

Het doel van AGV in het project Calamiteitenberging Ronde Hoep is te komen tot een gedragen en uitvoerbaar inrichtingsplan voor de polder, gericht op het mogelijk maken van tijdelijke berging van water in crisissituaties.

## Notitie

### 3 Aanpak

Datum

29 oktober 2015

Waternet voert het project uit namens AGV in nauwe samenwerking met de portefeuillehouder en pakt het project op langs drie sporen:

- **Het gebiedsproces**

Dit spoor is gericht op het verkrijgen van draagvlak. Waternet werkt hierin intensief samen met belangengroeperingen, zoals Land- en Tuinbouw Organisatie LTO en Stichting de Ronde Hoep (SRH). Belangrijke activiteiten zijn het uitwerken van een gezamenlijke uitgangspuntennotitie en een 'vraag- en antwoordenlijst'. Daarnaast betreft Waternet individuele bewoners en eigenaren nauw, onder andere in de vorm van keukentafelgesprekken en nieuwsbrieven.

- **Het schadeoverleg**

Dit spoor is bedoeld om de schade als gevolg van het inzetten van De Ronde Hoep als calamiteitenberging juridisch en inhoudelijk te verhelderen en te toetsen, op verzoek van LTO en Stichting de Ronde Hoep (SRH).

- **De technische uitwerking**

Dit spoor is bedoeld voor het uitwerken van de technische invulling van de maatregelen die uiteindelijk in het inrichtingsplan terecht komen.

### 4 Stand van zaken uitvoering

#### 4.1 Stand van zaken gebiedsproces

Inmiddels is er een gedeelde 'vraag- en antwoordenlijst' beschikbaar, als resultaat van intensief overleg tussen AGV, LTO, SRH en de gemeente Ouder-Amstel. De provincie is momenteel agenda-lid. In de periode 1 februari 2014 tot 30 september 2014 hebben circa 100 keukentafelgesprekken plaatsgevonden met individuele bewoners en eigenaren. De keukentafelgesprekken zijn met kleinschalige bewonersavonden opgevolgd. Tijdens deze bijeenkomsten zijn de bevindingen uit de keukentafelgesprekken teruggekoppeld. De vragen, voortkomend uit de verschillende gespreksvormen, worden beantwoord via de nieuwsbrief en waar nodig gebruikt voor het uitzetten van onderzoek (verontreinigd slib, diepgezondheid in relatie tot slib, Life Cycle Cost Analysis, toetsing schaderegelingen, kansberekening). De antwoorden zijn onderwerp van gesprek tijdens de overleggen met LTO en SRH. Uit deze overleggen is tevens het verzoek gekomen om een Nota van Uitgangspunten (NvU) uit te werken. Doel van de NvU: inzicht geven in eerder genomen (bestuurlijke) besluiten om te komen tot de aanwijzing van de Ronde Hoep als calamiteitenberging en uitgangspunten te benoemen voor het inrichtingsplan. De uitgangspunten worden verwerkt in het inrichtingsplan.

## Notitie

### 4.2 Stand van zaken schaderegelingen

Datum

29 oktober 2015

Schaderegelingen zijn een belangrijk en gevoelig onderwerp binnen het proces. Zij vormen het (financiële) vangnet bij een gecontroleerde overstroming (inundatie) van de Ronde Hoep en zij compenseren de waardevermindering van het onroerend goed (ook zonder overstroming). Er bestaan drie schaderegelingen, te weten:

- a. De planschaderegeling volgens de Wet ruimtelijke ordening;
- b. De gevolgschaderegeling (vastgesteld door het Algemeen bestuur van AGV in 2009 (AB 09-051));
- c. Nadeelcompensatie bij werken (Verordening schadevergoeding AGV, BBV12.0316).

De stand van zaken rondom deze schaderegelingen is als volgt:

#### **Gevolgschaderegeling**

Het Algemeen bestuur van AGV heeft de gevolgschaderegeling voor de Ronde Hoep in 2009 vastgesteld. De strekking van de schaderegeling is:

- AGV vergoedt 100% van de schade die als gevolg van een gecontroleerde inundatie ontstaat, conform de reële vervangingswaarde (dit zonder een gebruikelijk eigen risico);
- Er geldt een omgekeerde bewijslast, dat wil zeggen dat AGV dient aan te tonen dat de geclaimde schade al dan niet is veroorzaakt door de gecontroleerde inundatie;

Juristen van de LTO hebben de gevolgschaderegeling van AGV getoetst. LTO stelt dat deze schaderegeling uniek is (in de positieve zin van het woord: vergaand), maar een aantal hiaten kent. De belangrijkste zijn volgens de juristen:

- Onduidelijkheid over de één loket-gedachte. De bewoners hebben de wens geuit zich te kunnen richten tot één loket om ontstane schade te kunnen claimen.
- Onduidelijkheid over vergoeding van verborgen schade die op een later tijdstip zichtbaar wordt;
- Onduidelijkheid over juridische verankering met de komst van de Waterwet: de gevolgschaderegeling is vastgesteld door het bestuur van AGV op grond van de Wet Bestuursrecht, voordat de Waterwet van kracht werd. De later vastgestelde Waterwet kent echter haar eigen schaderegeling.

Op dit moment toetst een externe schade-expert de uitwerking van de gevolgschaderegeling. AGV zal de uitkomsten van deze toetsing gebruiken om, in samenspraak met de afdeling juridische zaken van Waternet en de juristen van LTO/SRH, de eerder vastgestelde gevolgschaderegeling zo nodig aan te scherpen. Intentie is dat het doel en de strekking van de gevolgschaderegeling ongewijzigd blijven. Het is nu nog niet duidelijk

## Notitie

wanneer de uitkomsten bekend zijn en/of wanneer het AB over een eventuele wijziging zou moeten besluiten.

**Datum**

29 oktober 2015

### ***Planschaderegeling***

Planschade ontstaat bij wijzingen van het bestemmingsplan. Afhandeling gebeurt conform de Wet ruimtelijke ordening. In het Bestuursakkoord staat dat de provincie Noord-Holland en AGV de kosten van de planschade zullen vergoeden.

### ***Nadeelcompensatieregeling***

AGV kent een nadeelcompensatieregeling. Het doel hiervan is onder andere om schade die ontstaat door de uitvoering van werken op of nabij privaat terrein te vergoeden. De regeling staat op de website van AGV (verordening schadevergoeding AGV). Bewoners hebben hun zorgen geuit over schade die zij mogelijk zullen ondervinden van werkzaamheden op hun terrein. In dat verband is de nadeelcompensatieregeling relevant.

### **4.3 Stand van zaken technische uitwerking**

Inmiddels is AGV gestart met de voorbereidingen voor het inrichtingsplan. Hiertoe worden diverse onderzoeken uitgevoerd, te weten:

- Twee studies naar varianten voor de inrichting;
- Onderzoek naar tijdelijke waterkeringen met een pilot in de polder;
- Life Cycle Cost Analysis;
- Onderzoek kosten inundatie;
- Ontwerp van de inlaatconstructie;
- Indicatief onderzoek flora en fauna;
- Onderzoek afsluiting Benning vanuit KRW perspectief;

Aanvullend is door de provincie een beeldkwaliteitsplan opgesteld en werkt de gemeente aan de afronding van het bestemmingsplan. Voor laatstgenoemde is een milieueffectenrapportage (MER) opgesteld, waar Waternet namens AGV aan heeft bijgedragen.

## Notitie

### 5 Op te lossen knelpunten in het vervolgtraject

Datum

29 oktober 2015

Voor de voortgang van het project is het nodig een aantal knelpunten, vragen en discussiepunten op te lossen. Het aangevraagde voorbereidingskrediet is hiervoor bedoeld.

De knelpunten, vragen en discussiepunten komen vooral voort uit het overleg over de uitgangspuntennotitie, de gevolgschaderegeling en de diverse onderzoeken die de laatste jaren zijn uitgevoerd.

De belangrijkste punten zijn:

#### **Keuze voor de Ronde Hoep**

- Voor de SRH blijft de aanwijzing van de Ronde Hoep, als meest voor de hand liggende crisisoplossing bij extreem hoogwater, een discussiepunt. De SRH vindt dat de provincie onvoldoende naar alternatieven heeft gekeken.

#### **Inrichting en inzet bij calamiteiten**

- Een vraag die blijft spelen in de discussies is: wanneer is de Ronde Hoep nu precies nodig voor calamiteitenberging?  
Dit is afhankelijk van de combinatie van klimaatverandering, het functioneren van het watersysteem en de samenhang van de verschillende boezemsystemen. AGV zal op korte termijn (oktober-november) een kennismiddag organiseren om de leden van LTO en SRH meer inzicht te geven in de werking van het watersysteem.
- Er is discussie over de kans dat inzet daadwerkelijk nodig zal zijn. Op dit moment start Waternet in het programma "slim watermanagement" een pilot voor de Ronde Hoep, om de kansberekening ten aanzien van de inzet uit te voeren. Het is nog onduidelijk wanneer de eerste resultaten bekend zullen zijn.
- Zowel LTO als SRH wil de garantie dat AGV niet meer dan de berekende 2,4 miljoen m<sup>3</sup> water de Ronde Hoep inlaat tijdens een dreigende calamiteit. Deze garantie kan AGV niet geven omdat:
  - o een calamiteit niet te voorspellen is. Ook de hoeveelheid water waarvoor berging nodig is bij een dreigende crisis is onvoorspelbaar;
  - o AGV heeft in een crisissituatie niet de beslissingsbevoegdheid voor tijdstip en duur van inzet van de Ronde Hoep: dat bepaalt de Veiligheidsregio. AGV heeft hierin een adviesrol.

AGV zal de Ronde Hoep wel inrichten op basis van 2,4 miljoen m<sup>3</sup>;

#### **Draagvlak**

- De bewoners van de Ronde Hoep hebben geen belang bij de aanwijzing en inrichting van de calamiteitenpolder. Het maatschappelijk belang ligt feitelijk bij de bewoners van het Amstel boezem gebied (waaronder

## Notitie

Amsterdam). In de Bestuursovereenkomst en vastgestelde schaderegeling staat dat perceel gebonden maatregelen, ter bescherming van de woningen, opstellen en andere bebouwing, facultatief zijn. De term "facultatief" zorgt voor veel onduidelijkheid. De mogelijke invulling van de facultatieve maatregelen zorgt voor veel discussie en onrust bij bewoners.

**Datum**

29 oktober 2015

- Bewoners vrezen dat AGV niet voldoende budget reserveert voor realisatie van de inrichting, en met name voor de facultatieve maatregelen.
- Om gezamenlijk helderheid te krijgen over de invulling van het inrichtingsplan en het bijhorende proces werkt AGV met de gebiedspartners aan het compleet maken van de uitgangspunten. Dit roept veel discussie op.

### ***Juridische aspecten***

- Er is discussie over de juiste juridische terminologie: gaat het in de Ronde Hoep om 'waterberging' of om 'overloopgebied'? De afdeling Juridische Zaken van Waternet onderzoekt de meest geschikte juridische benaming (volgens de Waterwet) en brengt de consequenties van de keuze in beeld.
- Volgens het bestuursakkoord is AGV verplicht om milieurelevante objecten zoals gierkelders, olietanks, riolering etc. op perceelniveau te beschermen. De definitie en de manier waarop zijn nog niet duidelijk.

### ***Samenhang tussen verschillende plannen en regelingen***

- De samenhang tussen het inrichtingsplan, het bestemmingsplan, de planschaderegeling en in mindere mate de gevolgschaderegeling maakt discussies complex.

### ***Kosten-batenberekening***

- Een extern bureau voert in opdracht van Waternet een Life Cycle Cost Analysis (LCCA) uit. Dit is een studie die inzicht geeft in kosten en baten op korte en lange termijn, van de eventueel uit te voeren maatregelen en de schade die ontstaat na inzet van de Ronde Hoep over een lange periode. De resultaten van de studie zijn dit najaar bekend. Discussie over de kostenkanten die de basis vormen voor het onderzoek is niet uit te sluiten.

## **6 Planning besluitvorming AGV**

Doel van de komende fase in het project is bovenstaande vragen en discussiepunten op te lossen en daarbij zoveel mogelijk draagvlak te bereiken. Dit om voortgang te kunnen boeken in de realisatie van de

## Notitie

calamiteitenberging. De bewoners van de Ronde Hoep hebben echter geen belang bij de aanwijzing en inrichting van de calamiteitenpolder. Het maatschappelijk belang ligt feitelijk bij de bewoners van het Amstel boezem gebied (waaronder Amsterdam). Draagvlak verkrijgen voor het project zal daarmee dus een moeilijke opgave blijven. De planning voor de bestuurlijke besluitvorming is als volgt:

**Datum**

29 oktober 2015

<b>Planning</b>	<b>Bestuurlijk besluit</b>
Q2 2016	Behandeling Voortgangsrapportage
Q3 2016	Behandeling ontwerp-projectplan (inrichtingsplan)
Q1/Q2 2017	Vaststellen definitief projectplan (inrichtingsplan)